

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu:
Neurobiologiczna specyfika reakcji stresowej człowieka
2. Kod zajęć/przedmiotu:
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny
4. Kierunek studiów: Neurobiologia, studia stacjonarne
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): II stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW):
Wykład: 15 godzin, Konwersatoria: 15 godzin
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia
dr hab. Tomasz Hanć, tomekh@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia/przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): Nie przewiduje się możliwości wykorzystania b-learningu

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu
Przekazanie wiedzy na temat biologicznych, medycznych i psychologicznych aspektów reakcji stresowej u człowieka
Rozwinięcie umiejętności identyfikowania i różnicowania stresorów psychospołecznych
Rozwinięcie umiejętności przewidywania konsekwencji działania stresora na poziomach somatycznym, emocjonalnym, poznawczym i behawioralnym
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)
Potwierdzona wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
Efekt_01	opisuje reakcję stresową człowieka na poziomach biologicznym, poznawczym, emocjonalnym i behawioralnym w kolejnych fazach ontogenezy	NB_W02, NB_W04, NB_W06, NB_W07, NB_W10, NB_W11, NB_U03
Efekt_02	wymienia i charakteryzuje typy stresorów działających na człowieka oraz omawia konsekwencje ich działania	NB_W03, NB_W04, NB_W05, NB_W06, NB_W07, NB_W08, NB_W11, NB_U02, NB_U03, NB_U06, NB_U07, NB_U11, NB_K02, NB_K07
Efekt_03	dobiera właściwe narzędzia do oceny różnych aspektów reakcji stresowej i zna zasady postępowania się nimi	NB_W10, NB_W11, NB_U01, NB_U03, NB_K03, NB_K04, NB_K05, NB_K06
Efekt_04	krytycznie odnosić się do danych empirycznych pochodzących z różnych źródeł	NB_U02, NB_U03, NB_U06
Efekt_05	postępuje zgodnie z zasadami etyki w badaniach naukowych z udziałem ludzi	NB_K04, NB_K05

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
niespecyficzna odpowiedź organizmu na działanie stresora	Efekt_01, Efekt_04
specyfika reakcji stresowej człowieka na tle innych gatunków zwierząt	Efekt_01, EFEKT_02, EFEKT_04
typy stresorów działających na człowieka	EFEKT_02, Efekt_04
zmiany reakcji stresowej w ontogenezie człowieka	Efekt_04
skutki przewlekłego i posttraumatycznego stresu na funkcjonowanie człowieka	Efekt_01, Efekt-02
narzędzia do oceny reakcji stresowej i zasady posługiwania się nimi	Efemt_03, Efekt_04, Efekt_05

5. Zalecana literatura (wydawnictwa książkowe (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego)

- BESZCZYŃSKA B., 2007, Zależność hormonalnej i behawioralnej reakcji na stres od stanu równowagi metabolicznej organizmu, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń.
- DUGIEL G., TUSTANOWSKA B., KĘCKA K., JASIŃSKA M., 2012, Przegląd teorii stresu, Acta Scientifica Academiae Ostroviensis, Sectio B, Nauki medyczne, kultura fizyczna i zdrowie, 47-70.
- GÓRSKA T., GRABOWSKA A., ZAGRODZKA J., 2005, Mózg a zachowanie, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- HART A.D., 2009, Twoje dziecko i stres, Oficyna Wydawnicza Logos, Warszawa.
- HESZEN – NIEJODEK I., MATEUSIAK J. (red.), 2002, Konteksty stresu psychologicznego, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- JUCZYŃSKI Z., OGIŃSKA – BULIK N., 2009, Narzędzia pomiaru stresu i radzenia sobie ze stresem, Pracownia Testów Psychologicznych, Warszawa.
- KALAT J.W., 2006, Biologiczne podstawy psychologii, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- LANDOWSKI J., 2007, Neurobiologia reakcji stresowej, Neuropsychiatria i Neuropsychologia, 2 (1), 26-36.
- PASIKOWSKI T., 2000, Stres i zdrowie: problemy – kierunki – kontrowersje, Wydawnictwo Fundacji Humaniora, Poznań.
- PORTMANN R., 2007, Dzieci a stres. Istota zagadnienia, Wydawnictwo JEDNOŚĆ, Kielce.
- RICE V.H., 2000, Handbook of stress, coping and health: implications for nursing research, theory and practice, California Sage Publications, Thousand Oaks.
- RUFFIN N.J., 2009, Children and stress: caring strategies to guide children, Virginia Cooperative Extension Publication, Virginia, 350 – 054.
- Sadowski B., 2003, Biologiczne mechanizmy zachowania się ludzi i zwierząt, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- SAPOLSKY R.M., 2011, Dlaczego zebry nie mają wrzodów? Psychofizjologia stresu, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- SELYE H., 1977, Stres okiełznany, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa.
- TERELAK J.F., 2008, Człowiek i stres. Koncepcje. Źródła. Reakcje. Radzenie sobie. Modyfikatory, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz – Warszawa.
- TRACZYK Z., TRZEBSKI A., 2004, Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa.
- USZYŃSKI M., 2009, Stres i antystres – patomechanizm i skutki zdrowotne, MedPharm Polska, Wrocław.
- WITKIN G., 2000, Stres dziecięcy, Dom Wydawniczy REBIS, Poznań.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EK (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	TAK
Wykład konwersatoryjny	TAK

Wykład problemowy	
Dyskusja	TAK
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	TAK
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	TAK
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EK (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EK lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EK dla modułu zajęć/przedmiotu				
	EK_1	EK_2	EK_3	EK_4	EK_5
Egzamin pisemny					
Egzamin ustny					
Egzamin z „otwartą książką”					
Kolokwium pisemne					
Kolokwium ustne					
Test	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Projekt					
Esej					
Raport					
Prezentacja multimedialna			TAK	TAK	
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)					
Portfolio					

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	30
Praca własna studenta:	10
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
Przygotowanie projektu	
Przygotowanie pracy semestralnej	
Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
SUMA GODZIN	90
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU	3

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM

bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne – wynik testu na poziomie 91-100% punktów z testu końcowego, prezentacja multimedialna kompletna, stopień szczegółowości omawianego zagadnienia bardzo wysoki.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne – wynik testu na poziomie 81-90% punktów z testu końcowego, prezentacja multimedialna kompletna, stopień szczegółowości omawianego zagadnienia wysoki.

dobry (db; 4,0): dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne z pewnymi niedociągnięciami – wynik testu na poziomie 71-80% punktów z testu końcowego, prezentacja multimedialna kompletna, stopień szczegółowości omawianego zagadnienia przeciętny.

dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami – wynik testu na poziomie 61-70% punktów z testu końcowego, prezentacja multimedialna w znacznym stopniu niekompletna

dostateczny (dst; 3,0): zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami – wynik testu na poziomie 51-60% punktów z testu końcowego, prezentacja multimedialna z licznymi brakami lub błędami merytorycznymi

niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne – poniżej 51% punktów z testu końcowego, prezentacja multimedialna z licznymi brakami i błędami merytorycznymi